

placené pachtovné, zdali před 1. lednem 1918 či po tom (§ 2 opatření Stálého výboru Nár. shrom. ze dne 8. října 1920, čís. 586 sb. z. a n.). V případě, o který jde, počal se pachtovní poměr mezi nynějšími stranami dnem 28. srpna 1918 (tudíž před účinností cit. opatření) a to po 1. lednu 1918, ale, jak prokázáno, za týchž podmínek obzvláště, pokud jde o výši pachtovného, původní smlouvou z r. 1914 ujednaných.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

D u v o d y:

Účelem ustanovení § 2 opatření Stálého výboru ze dne 8. října 1920, čís. 586 sb. z. a n. bylo, by propachtovatelům, kteří, jsouce vázáni smlouvou, pocházející z doby předválečné neb alespoň z doby, kdy se plně ještě neobjevily neblahé hospodářské následky světové války, nemohli podle platných předpisů občanského zákoníka bez souhlasu pachtýřů přizpůsobiti smlouvené pachtovné změněným poměrům hospodářským a pokleslé hodnotě peněz, zvláštním předpisem byla poskytnuta možnost, by — a to i proti vůli pachtýřů — uvedli pachtovné v soulad se změnivšími se poměry. Jako rozhodný den stanoven byl 1. leden 1918 tak, že propachtovateli mělo příslušet právo na zvýšení pachtovného, bylo-li toto ujednáno před zmíněným dnem. Kdo po tomto dni měl možnost, zvýšiti pachtovné a nepoužil této možnosti, o tom lze důvodně předpokládati, že vědomě a úmyslně toho opominul, a proto není účasten dobrodiní § 2 dotčeného opatření Stálého výboru. V případě, o nějž jde, jest zjištěno, že stěžovatelé vstoupili dnem 28. srpna 1919 — tedy dávno po 1. lednu 1918 — do pachtu na místo pachtýřů Karla K-a a Karla T-a za dosavadních podmínek. To se mohlo státi a také stalo jen za souhlasu propachtovatele, který měl na vůli učiniti svůj souhlas závislým na zvýšení pachtovného. Neučinil tak, naopak dle dopisu ze dne 22. září 1919 výslovně schválil, aby pacht byl předán z dosavadních pachtýřů na stěžovatele za dosud placené pachtovné 15.000 K. Dle toho, co uvedeno, dlužno tvrditi, že bylo takto pachtovné s nynějšími pachtýři ujednáno po 1. lednu 1918, a že propachtovatel není oprávněn žádati za jeho zvýšení.

Čís. 1579.

Byla-li uhražovací jistina pro důchod vypočtena na základě 4 proc. úrokové míry, může vydražitel, není-li uhražovací jistina plně kryta nejvyšším podáním, ubírat z jistiny potud, pokud 4 proc. úroky k úhradě dávek nestačí. Dlužníková legitimace ku stížnosti do usnesení, jímž rozhodnuto, že jistina jest vyčerpána.

(Rozh. ze dne 28. března 1922, R I 353/22.)

Při rozvrhu nejvyššího podání za exekučně vydraženou nemovitost v r. 1899 byla na výměnek a roční důchod 600 K Kateřiny H-ové, váznoucí na prodané nemovitosti, zachována uhražovací jistina 8819 Kč 43 h. Poněvadž úroky z této jistiny nestačily na roční důchod Kateřiny H-ové 600 Kč, přibíral vydražitel z uhražovací jistiny částky, kterých bylo třeba,

aby výměnkové dávky byly nezkráceně vypláceny. Kateřina H-ová zemřela dne 14. srpna 1921, načež exekuční soud vyzval vydražitele, by složil k soudu zbytek jistiny 2624 Kč 12 h, čemuž vyzvaný vyhověl, srazil si 400 Kč, jež vyplatil Josefu H-ovi na srážku jeho pohledávky na prázdno vyšlé. Žádost jeho, by bylo prohlášeno, že uhražovací jistina 8819 Kč 43 h zachovaná na výměnek a roční důchod Kateřiny H-ové jest vyčerpána, soud prví stolice zamítl a ponechal částku 2224 Kč v soudním uschování za účelem rozdělení mezi věřitele na prázdno vyšlé. **D ů v o d y:** Podle soudního výpočtu činí tento uvolněný zbytek 2624 Kč 12 h, při kterémžto výpočtu postupováno z toho předpokladu, že vydražitel, jemuž celý uhražovací kapitál byl v rukou ponechán, musí tento zúročiti 5 proc. zák. mírou úrokovou. Josef R. k vyzvání soudnímu také skutečně tento kapitál, jakož i 46 Kč úroků složil, při čemž si srazil 400 Kč, které podle předložené kvitance vyplatil Josefu H-ovi na srážku jeho pohledávky 420 Kč na prázdno vyšlé. Nyní však žádá vrácení těchto složených částek z toho důvodu, že podle rozvrhového usnesení byla položena za základ stanovení uhražovacího kapitálu tehdy obvyklá 4 proc. míra úroková 25tinásobným obnosem 7.500 zl., následkem čehož také pro umožňování tohoto uhražovacího kapitálu musí býti položena za základ 4 proc. míra úroková a že dle této míry úrokové jest uhražovací kapitál úplně vyčerpán. Tento náhled však je mylný. Výše uhražovacího kapitálu byla vypočtena dle § 225 ex. ř. a tento uhražovací kapitál, pokud se na něj z nejvyššího podání dostalo, byl ponechán vydražiteli k placení výměnku za podmínek v rozvrhovém usnesení uvedených. Poněvadž nebyl kapitál ten uložen na úroky u peněžního ústavu, nýbrž ponechán v rukou vydražitelových, jest povinen vydražitel podle obdoby §§ 152 a 223 ex. ř. platiti z něho zákonné úroky 5 proc. Z důvodu tohoto bylo žádost shora vytčenou zamítnouti. Připomíná se, že i při 4 proc. úrokování by ještě zbývala z uhražovacího kapitálu částka přibližně 242 Kč 30 h. **R e k u r s n í s o u d** uložil prvému soudu, by vydal vydražiteli jím složený peněz. **D ů v o d y:** Vydražitel byl povinen roční důchod 600 K Marii H-ové dávat, naproti čemuž byl oprávněn úroky z uhražovacího kapitálu si podržeti. V usnesení rozvrhovém přicházejí na přetřes pouze 4 proc. úroky, pouze takové se vydražiteli počítají, nikoliv úroky jiné, zejména ne zákonné 5 proc. Není proto přípustno počítati nyní vydražiteli z uhražovacího kapitálu úroky 5 proc., když tehdy v rozvrhovém usnesení počítalo se pouze s úroky 4 proc. A při takovém 4 proc. zúrokování kapitálu uhražovacího vzhledem k tomu, že renta byla předem splatna ode dne dražby, t. j. 14. června 1899 až do úmrtí Kateřiny H-ové, t. j. 14. srpna 1921, tudíž odevzdala se 22krát, takže činí 14. srpna 1921 zbytek uhražovacího kapitálu pouze 352 K a vzhledem k tomu, že vydražitelé 400 K vyplatili Josefu H-ovi na srážku jeho pohledávky 420 K na prázdno vyšlé, jakož i vzhledem k té okolnosti, že 14. srpna 1921 splatna byla další částka 150 K, jest celý uhražovací kapitál vyčerpán. Nutno tedy, když byl omylem k soudu složen, jej i s úroky vrátiti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Legitímace opatrovníka Roberta H-a — vlastně jeho pozůstalosti — k rekursu jest dána tím, že, kdyby z uhražovacího kapitálu, o nějž jde,

něco zbývalo, bylo by přikázati zbytek věřitelum, kteří při rozvrhu nejvyššího podání vyšli na prázdno, a tím by se zároveň zmenšil osobní dluh Roberta H-a. Dovolací rekurs není odůvodněn. Že uhrazovací kapitál pro roční duchod 300 zl. 600 K Kateřiny H-ové určen byl vzhledem k tehdejší obvyklé 4 proc. míře úrokové 25 násobkem na 7500 zl. - 15.000 K, mělo ten význam, že, kdyby bylo nejvyšší podání stačilo na celý uhrazovací kapitál, byl by vydražitel býval povinen, z ponechané mu části nejvyššího podání, rovnající se kapitálu 7500 zl. - 15.000 K, odváděti ročně Kateřině H-ové 4 proc. úrok t. j. duchod 600 K bez ohledu na to, jak by on byl využíval kapitálu, a že by po smrti Kateřiny H-ové uhrazovací kapitál byl dodatečně připadl věřitelum, na něž se při rozvrhu nejvyššího podání nedostalo. Na této zásadě nemůže ničeho měniti skutečnost, že z nejvyššího podání zbývala na uhrazovací kapitál jen částka 8819 K 43 h. Rozdíl záleží pouze v tom, že vydražitel, ježto 4 proc. úroky z části uhrazovacího kapitálu, který mu byl ponechán, nestačily na placení ročního duchodu 600 K, směl si srážeti částku, toho kterého roku do 600 K scházející, z kapitálu, jenž takto rok od roku se ztenčoval, následkem čehož ovšem zase úrok z něho vždy se zmenšoval a potřebný doplatek z kapitálu se zvyšoval. Názor, že vydražitel měl z ponechané mu části nejvyššího podání počítati úrok 5 proc., není tudíž správný. Že pak, vezme-li se za základ úrokování 4 proc., uhrazovací kapitál vyčerpán by nebyl, stěžovatel ani netvrdí.

Čís. 1580.

Zkoumaje, zda jsou tu »důležité důvody«, by byly znovu uspořádány majetkové poměry manželů (§ 19 rozl. zák.), má soud přihlížeti k majetkovým a výdělečným poměrům obou manželů.

(Rozh. ze dne 28. března 1922, Rv I 708/21.)

Žalobu rozloučené manželky na manžela o zvýšení měsíčního vyživovacího příspěvku z 20 K, jenž stanoven byl smírem z roku 1916, na 400 K, procesní soud první stolice zamítl. Odvolací soud jí vyhověl potud, že zvýšil vyživovací příspěvek o měsíčních 102 K, ježto se zlepšily služební příjmy žalovaného. Co do ostatního požadovaného peníze zamítl žalobu hlavně proto, že žalovanému jest vyživovati 4 členou rodinu.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Právnem stěžuje si žalovaný do rozsudku druhé stolice z důvodu nesprávného právního posouzení případu. Dle § 19 zákona ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n. zůstávají i po vyslovené rozluce v platnosti ujednání stran i rozhodnutí soudní, učiněná podle §§ 106 a 108 obč. zák. Z důležitých důvodů může kterýkoli z rozloučených manželů žádati za nové spořádání majetkových poměrů pořadem práva. Za takový důležitý důvod pokládá odvolací soud případ, že se změní poměry manželovy tou měrou, kterou nebylo lze předvídati a která by smír byla